

Poutník si prohlíží náboženství

Pohané. Provedou mne tedy jakýmisi průchody, až vyjdeme na náměstí, kde stálo množství různě postavených chrámů a kapliček, a z nich a do nich vcházely a vycházely zástupy. Vejdeme do nejbližšího a tam vidím na všech stranách rytiny a sochy mužů a žen, všelijakých zvířat, ptactva, plazů, stromů a rostlin, také slunce, měsíce i hvězd, ba bylo tam i plno ošklivých dřáblů. Z těch, kdo přicházeli dovnitř, si každý vybral, co se mu líbilo, a před tím klekal, líbal to, páčil tomu kadidlo a přinášel oběti. Ačkoli mi bylo divné, jak tu jsou všichni svorní – že i když téměř každý dělal svou věc úplně jinak, snášeli se navzájem a každý ponechával druhému pokojně jeho názor (což jsem jinde neviděl) – pospíšil jsem si přesto ven, protože mne tu zarazil jakýsi smrdutý puch a jímala hrůza.

Židé. Vejdeme tedy do jiného chrámu, čistého a bílého, ve kterém nebyly žádné obrazy kromě těch živých. Ti ale jednak pokyvovali hlavami a tiše si cosi drmolili a jednak se čas od času vztyčili, zacpali si uši, otevřeli hubu dokořán a vydávali jakýsi zvuk ne nepodobný vlčímu vytí.

Mystika Talmudu. Pak se sestoupili dohromady a nahlíželi do jakýchsi knih. Když jsem také přistoupil blíže, zahlédl jsem v nich jakési podivné obrazy. Například pernatou a okřídlenou zvěř, ptactvo bez křídel a bez opření, zvířata s lidskými a lidi se zvířecími údy, jedno tělo s mnoha hlavami a jinde zase jednu hlavu s mnoha těly. Jedna příšera měla místo ocasu hlavu a místo hlavy ocas, druhá měla oči pod břichem a nohy na hřbetě. Třetí měla bezpočet očí, uší, úst i noh a čtvrtá zase nic z toho a všechno to bylo nějak divně přeskládané, pootočené, zohýbané, pokřivené a všelijak odlišné – jeden úd byl dlouhý píd' a druhý celý sáh, jeden byl tlustý jako prst, druhý jako sud, zkrátka, všechno bylo znetvořené víc, než by se dalo uvěřit. Oni ale říkali, že to jsou dějiny, pochvalovali si, jak je to vše ušlechtilé, a starší to mladším ukazovali jako veliké tajemství. Já jsem na to řekl: „Kdo by se toho nadál, že jsou i lidé, kteří dokážou obdivovat tak nechutné věci. Nechme je a pojďme jinam.“ A když jsme vyšli ven, viděl jsem je také procházet se mezi ostatními, ale všem byli na obtíž a lidé si z nich dělali legraci a smáli se jim. Což mne přivedlo k tomu, abych jimi také pohrdal.

Mohamedáni. Vešli jsme tedy do jiného chrámu, který byl kulatý a o nic méně krásný než ten předchozí. Uvnitř neměl žádné ozdoby kromě nějakých písmen na stěnách a koberců na podlaze. Lidé se tu chovali tiše a počínali si nábožně, byli bíle přioděni a velmi milovali čistotu, neboť se vždy umývali a dávali almužny, až jsem k nim začal pro jejich myšlenky chovat náklonnost. „Jaký základ mají pro takové věci?“ ptal jsem se. Všezvěd mi odpověděl: „Oni ho nosí schovaný pod sukni.“ Přistoupím tedy blíže a chci to vidět. Ale oni mi řekli, že se nesluší, aby to viděl někdo jiný než vykladači. Ale protože jsem to chtěl vidět i přesto, předložil jsem povolení od samotného Osudu.

Souhrn Koránu. A tak vytáhli a ukázali mi jakousi desku, na které stál strom, jehož kořeny se vypínaly do vzduchu a ratolesti se zarývaly do země. Okolo něj ryla v zemi spousta krteků a jeden veliký krtek chodil okolo, svolával

je a zadával jim práci. Tvrdili mi, že pod zemí, na ratolestech toho stromu roste všelijaké chutné ovoce, které ti tiší a pracovití živočichové dobývají. „A to je souhrn toho náboženství,“ říká mi Všežvěd. Pochopil jsem tedy, že se zakládá na větru domněnek, jeho cíl a ovoce je rýpat se v zemi, utěšovat se neviditelnými rozkošemi, které neexistují, a slepě hledat a nevědět ani co.

Mohamedánství stojí na násilí. Když jsme odtamtud odešli, ptám se svého průvodce: „A jak si mohou být jisti, že právě toto je spolehlivý a pravý základ náboženství?“ „Pojď se podívat,“ řekl mi. Vyšli jsme tedy za kostel na náměstí a tam si ti bílí a umytí lidé vyhrnovali rukávy, jiskřili očima, hryzali si rty, strašlivě řvali, běhali sem a tam a koho potkali, do toho sekali šavlí a máchali se v lidské krvi. Toho jsem se polekal, utekl jsem pryč a tázal jsem se: „Co to ti lidé dělají?“ Odpověděli mi: „Diskutují o náboženství a dokazují, že Korán je ta pravá kniha.“

Rozeprě o Korán mezi Turky a Peršany. Vejdeme znovu do kostela a tam se mezi těmi, kdo nosili onu desku, také strhla hádka týkající se, jak jsem pochopil, toho hlavního krtka. Jedni totiž tvrdili, že se o ty drobnější krtky stará sám, druzí zase, že má dva pomocníky. O tu věc se hádali tak nesmířitelně, že spolu nakonec diskutovali podobně jako s ostatními ohněm a železem, až z toho šla na mě hrůza.

Do jazyka 21. století převedl Lukáš Makovička. Vydalo nakladatelství Poutníkova četba, 2010.

www.PoutnikovaCetba.cz

Celou knihu Labyrint světa a ráj srdce v jazyce 21. století můžete zakoupit zde: <https://www.poutnikovacetba.cz/poutnikova-cetba/labyrint-sveta-a-raj-srdce-v-jazyce-21-stoleti-j-a-komensky.html>